

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 28 Februarie st. v.

Negociările privitoare la prelungirea pactului dualist au fost întrerupte, după cum ne spun oficioasele din Budapesta, numai fiindcă dl Coloman Tisza e ocupat cu alte afaceri, care nu suferă amânare.

Se poate și aceasta. De ce se nu se poată?!

Dl Tisza este un om foarte ocupat și nu are totdeauna timp de a sta de vorbă cu ministrii țerilor de preste Laita.

Nici că ne poate trece prin minte să presupunem, că între consilierii Maiestății Sale Împăratului Austriei și consilierii Maiestății Sale Regelui Ungariei se vor fi ivit greutăți ce nu se pot înlătura. Se ivesc însă din când în când conflicte, a căror rezolvare e grea și de aceea se amână, pe cât se poate amâna.

Starea de lucruri creată prin pactul dualist nu e definitivă, ci 'și-a rezervat fiesce-care dintre părțile interesate dreptul de a stăruî tot la 4000 ani pentru modificarea ei.

Din punctul de vedere al Maghiarilor modificările urmează a se face în sensul aspirațiilor de independență națională și pactul dualist nu e decât primul pas spre desfacerea Ungariei de celelalte țeri ale imperului habsburgic. A scade din ce în ce sarcinile, pe care le poartă Ungaria pentru susținerea armatei comune și a întregului organism comun, a scoate Ungaria de sub influența Vienei și a le asigura cercurilor politice din Budapesta nu numai toată independența în ceea ce privește afacerile interne ale regatului ungar, ci totodată și pe cât se poate de multă înfrîngere asupra afacerilor comune: aceste sînt și numai aceste pot să fie scopurile urmărite de actualul guvern ungar, când e vorba de revisuirea pactului dualist.

El împingea greutăți, înainte de toate din partea guvernului austriac, care ține să sporească partea ce 'i-se cuvine Ungariei din sarcinile comune, pentru-ca să ușureze țerile de preste Laita.

Mari însă nu sînt, după a noastră părere, decât greutățile, pe care le împingă guvernul ungar din partea cercurilor, care pun interesele monarhiei mai presus

de ale fiesce-căreia din cele două părți, în care a fost desbinată.

În aceste cercuri sînt oamenii, care nu cedează câtă vreme nu au foarte puternice resoane de a ceda și care își dau toată silința, ca să întărească legătura monarhiei habsburgice.

Se ivesc dar, așeză de, de vederi și de interese, care numai sub presiunea situațiunii generale se pot rezolva. Dacă situațiunea, în genere, e favorabilă pentru guvernul ungar, cedează în cele din urmă cercurile din Viena, eară dacă e favorabilă situațiunea pentru monarhie, cedează guvernul ungar. În tot cazul însă în fața unor asemenea conflicte negocierile se curmă și rezolvarea se amână.

Ne întrebăm acum, în timpul unei asemenea pauze: noi Românii și în genere noi „naționalitățile“ din țerile coroanei ungare, nu avem noi nici o înfrîngere asupra acestor negocieri? S'a încheiat pactul numai în numele națiunii maghiare, nu în al obștei cetățenilor ungari?

De sigur, că avem înfrîngere și noi.

Pactul dualist este un „modus vivendi“ nu numai pentru Maghiari, ci pentru toate popoarele din monarhie, și prin urmare atrîna foarte mult și dela aceea, dacă noi sîntem ori nu mulțumiți cu acest *modus vivendi* ori cerem să se facă oare-care modificări în el.

Altă întrebare este: cine reprezintă interesele noastre la aceste negocieri?

Guvernul ungar, — ne vor ȳce cetățenii nostri maghiari.

Așa ar trebui să fie, dar' Românii sînt de părere, că actualul guvern ungar și în negocierile aceste ca pretutindenea este preocupat numai de interesele de rasă ale Maghiarilor și este totdeauna gata să sacrifice interesele statului, ca să câștige „mână liberă“ față cu „naționalitățile“.

Tot atât de puțin, ba chiar mai puțin poate guvernul austriac să ne reprezente pe noi în aceste negocieri.

Interesele noastre nu le reprezintă în aceste negocieri decât Coroana, care are în vedere consolidarea monarhiei și desvoltarea tuturor popoarelor ce o consti-

tuiesc și care nu poate să fie mulțumită cu un „modus vivendi“, care slăbește monarhia prin încordarea nesuferită, pe care a produs-o între popoarele ce o constituiesc, și slăbește credința popoarelor într'un viitor mai bun.

Acum dar', mai ales acum, în vremea acestor negocieri, este o datorie către patria noastră și către Tronul, care totdeauna ne-a ocrotit, să dăm cu inima deschisă și cu toată hotărîrea pe față sentimentele noastre, pentru-ca să nu ni se poată face imputarea, că s'a menținut actuala stare de lucruri, fiindcă nu ne-am pronunțat nici noi cu destulă hotărîre pentru modificarea ei.

Revistă politică.

Sibiu, 28 Februarie st. v.

În 9 l. c. n. s'a terminat în casa de sus ungară desbaterea asupra bugetului de stat pe anul 1886, și și a treia cetire se va întembla deja în ȳilele aceste. Monarhul va sancționa legea bugetului încă în decursul acestei săptămîni. A sosit deci și pentru ministrul de finanțe timpul, ca să se îngrijească de acoperirea deficitului. Precum se aude dl Szapáry a și luat în această privință înțelegeri cu grupul institutului de credit Rothschild-ian astfel, încât numai decât după publicarea legii bugetare se va putea întembla și contragerea împrumutului. E vorba de emisiunea rentei de hârtie ungare spre crearea unei sume efective de 14.4 milioane. Proiectele privitoare la creditele ulterioare, pe care are să le pretindă ministrul de finanțe, se vor presenta dietei numai după încheierea desbaterii asupra reformei administrative, ceea ce după cum sînt prospectele, abia va mai fi posibil în decursul acestei luni.

Despre stadiul, în care se află negocierile de transacție, se comunică din Viena la „Budapester Correspondenz“, că în ȳilele din urmă au avut loc consultări meritorie între reprezentantul ministerului austriac de interne, consilierul de curte Erb, apoi între un reprezentant al ministerului austriac de agricultură și între reprezentantul ministerului ungar de comerț, consilierul ministerial Liptay asupra homoni-melor proiecte de lege veterinară, ce vor să se prezenteze cu privire la înnoirea convenției comerciale și vamale. Aceste consultări însă nu s'au terminat. Și dela re-

sultatul lor va atrîna eventual textarea unui articol al noiei convenții comerciale și vamale. În privința cestiunii de bancă, precum se vede, încă va mai trebui să se înțeleagă reprezentanții băncii și cei doi miniștri de finanțe. Amîndouă guvernele s'au unit în ceea ce privește modificarea statutului de bancă și în curînd vor încunoșciința despre aceasta prin note identice pe consiliul general. Între hotărîrile aceste însă și între propunerile consiliului general există încă o diferență, cu privire la care are să se mai exopereze o înțelegere.

În politica orientală a intrat o liniște oare-care. Nu e fixat încă locul, unde conferența va avî să efectueze sancționarea convenției turco-bulgare; Turcia își continuă înarmările; se vorbesce și despre crise ministeriale în Sîrbia; cu toate aceste diplomații nu vor să se teamă de nouă încercături în Orient. În Germania însă nu se pune mult preț pe pacea încheiată la București. Eată ce se scrie din Berlin la „Wiener Correspondenz“:

„În cercurile politice ale capitalei imperului german nu se exagerează cătuși de puțin însemnătatea reală a încheierii păcii între Sîrbia și Bulgaria. Se privește numai ca un avantaj oare-care faptul, că s'a sfîrșit prin a se ține seamă de voința Europei. Există însă convingerea, că Europa va trebui să vegheze cu atât mai mult la menținerea păcii, cu cât în Peninsula-Balcenilor nu lipsesc elemente, cari speră a putî să profite de prima modificare a stării actuale de lucruri.“

Se asigură, că Gladstone a terminat proiectele pentru reforma agrară și autonomia legislativă a Irlandei și le va supune parlamentului la sfîrșitul lunii Martie. Gladstone nu va aștepta a doua cetire a proiectului seu, ci îndată după prima cetire va disolva parlamentul și va prescrie nouă alegeri generale. El vrea, ca o a doua cameră a comunelor să hotărască asupra cestiunii, căci astfel camera lorȳilor nu va pute să reziste. Pe de altă parte se afirmă, că divergențe grave s'au ivit în sînul cabinetului asupra politicii irlandeze; toate conferențele ministrilor n'au putut duce la o înțelegere și d-nii Trevelyan și Chamberlain ar fi hotărîți să se retragă.

Un dar.

Primim dela dl protopop gr.-or. al tractului Sibiului o scrisoare, ce ne prezintă un om, care scie să jertfească pentru promovarea culturii numelui seu.

Scrisoarea prin care dăruitorul a transpus d-lui protopop darul acesta fru-

Foița „Tribunei“.

Un pețitor înderetic.

— Novelă. —

De Björnstjerne Björnson.
(1856.)

(Urmare și fine.)

Își aducea bine aminte vorbele, pe care le grăise bătrînul: „Dacă Sâmbăta viitoare scapi de lupul Husaby și de puilul lui, a ta să fie fata!“

Se uita mereu și ear' se uita spre curtea lui Husaby.

„Acolo, — își ȳcea Thore, — acolo nu găsesc decât ghionturi și pumni.“

Precum am spus, la poiana lui Husaby nu era decât o singură potecă; dar' un voinic ade-vărat trebuia să fie în stare de a se urca la ea, chiar și dacă n'ar fi mergînd tocmai pe drumul cel drept. Dacă vislia împregiurul stîncilor ce eșiau în mare și eșia în ceealtă parte pe uscat, tot trebuia să fie vre-un chip, ca să se cațare preste stînci, deși erau atât de pieȳise, încât chiar și o capră cu anevoie ar fi găsît drum, eară caprele nu prea se sparie de zidurile de stîncă.

Sosi Sâmbăta, și Thore umblă ȳina toată hoinărînd; soarele strălucia și pretutindenea prin tufșuri era viuă mișcare; de sus din culme se auȳia din când în când cîntecul adimenitor. El ședea încă în porȳiță, când soarele era pe asfinȳite și negurile începeau a se ridica dealungul zidurilor de stîncă. El aruncă o căutătură de deal, unde era atîta liniște, altă căutătură spre curtea lui Husaby, apoi se depărtă cu luntriȳa dela mal și începî să vislească împregiurul colȳului stîncos ce intra în mare.

Aslaug, după-ce-și mîntuise munca ȳilei, odihnia sus în poiană. Se gîndia, că Thore seara aceasta nu va veni, în locul lui vor veni însă cu atât mai mulȳi dintre ceilalȳi; de aceea îi dete drumul cînelui dela turmă și nu spuse nimenui unde se duce.

Ea se aședă astfel, ca să aibă vederea preste vale; dar' negurile se ridicau, și ea nici nu era în stare să privească în vale, căci tot ceea-ce vedea în ea, îi aducea aminte soartea ei. Își schimbă dar' locul și fără-ca să-și dee seamă, se aședă astfel, încât privirea îi era spre mare.

Era atîta liniște în această depărtată vedere preste întinsul mării.

Îi veni pofta să cînte. Ea își alese un cîntec trăgănat, și cîntecul răsuna departe prin liniștea serii. Era și ea însași mișcată de cîntecul ei și de aceea mai cîntă un vers.

Deodată 'i-se părî, că 'i răspunde cineva din adîncul prăpastiei.

„Ce poate să fie asta?!“ își ȳise Aslaug. Ea se apropiă de marginea prăpastiei, cuprinse cu braȳele un mestecăn mlădios, ce se pleca tremurînd preste adîncime și se uită în jos, dar' nu zări nimic. Fiordul zăcea lin și tăcut în adîncime, nici măcar o pasere nu sbura preste el.

Aslaug se aședă ear' pe iarbă și începî din nou să cînte.

'I-se răspuase acum în aievea, de același glas și anume mai de aproape.

„Tot trebuie să fie ceva la mijloc!“ — strigă Aslaug, — sări în picioare și se plecă din nou preste prăpastie.

Acum ea zări jos la poalele stîncii o luntriȳă legată de mal și în adîncimea strășnică parea ca o scoică. Ea privi mai cu dinadins și zări o căciulă roșie și sub aceasta un flăcău, care se căȳara pe stîncă pieȳișă.

„Cine poate să fie acela?“ — se întrebă Aslaug, lăsă mestecănul și sări departe de marginea prăpastiei.

Nu cuteza să-și dee și ie însăși răspunsul, căci scia prea bine, cine-i acela. Se aruncă pe pajiște și apucă iarbă ca amîndouă mîinile, ca și când ea ar fi aceea, care nu trebuie să scape ceea-ce a prins odată în mână. Dar' rădăcinile ierbii se desfăceau, și Aslaug se văeta în gura

mare și-l ruga pe Dumnezeu să-i ajute lui Thore.

Își aduse însă aminte, că Thore pune prin întreprinderea lui îndrăzneată la încercare bună-tatea lui Dumnezeu, și de aceea nici că poate să se aștepte la vre-un ajutor.

„Numai astă singură dată“, — se rugă ea, și îmbrăȳișă cînele, ca-și-cînd el ar fi Thore, pe care trebuie să-l țină, ca să nu cadă în adîncime. Ea se tăvălia pe pajiște și timpul îi parea nesfîrșit.

Deodată cînele se desfăcu din braȳele ei. „Ham! ham!“ — lătră el înspre adîncime și începî să mișce din coadă. „Ham! ham!“ — ȳise el către Aslaug și îi puse labele pe genunchi. „Ham! ham!“ — strigă el, ca de bună venire, spre adîncime, și acum se ivi căciula roșie la marginea zidului de stîncă, și Thore era la peptul ei.

Aici steteră ei timp de mai multe minute, fără-ca să poată grăi un singur cuvînt, ear' ceea-ce grăi mai tărȳiu, n'avea nici un înȳeles binecuvîntat.

Bătrînul Husaby însă, aflînd despre cele petrecute, a grăit o vorbă, care avea înȳeles, căci el a ȳis: „Băiatul acesta e vrednic s'o aibă: a lui să fie fata!“

mos e un semn evident de încredere ce 'și-a câștigat-o zelosul protopop în scurta dar' binecuvântată sa activitate pe terenul bisericesc-scolar și prin urmare național. Ceea-ce mărește prețul acestui dar, e negreșit modestia cu care dl *Alexandru Lebu* predă d-lui protopop această sumă pentru promovarea cauzelor culturale ale națiunii noastre: — 1000 fl. dați pentru cauze culturale naționale, cu o inimă plină de devotament și o modestă scrisoare, prin care supune această *mie floreni* chibsuinței d-lui protopop Popescu.

Lăsăm să urmeze scrisoarea pe care ni-o trimite primitorul acestui dar:

Onoratei Redacțiuni a ziarului „Tribuna“
în loc.

Astăzi am fost cu plăcere surprins din partea dlui *Alexandru Lebu*, proprietar în Căcova și Sibiu, cu următoarea epistolă:

„Sibiu, 28 Februarie 1886 v.

„Prea onorate Dle Prototoposbiter!

„Din pietate către memoria repozatei mele soții Maria n. Cioran deocamdată „destinez 1000 fl. v. a. pentru scopuri de „binefacere culturale, pe care o pun în alături „rare la dispozițiunea Preaonorat D-Tale, cu „rugarea să dispună de ea precum vei „afla de cuviință, având eu singura dorință că dacă vei afla de bine să reflectezi și „la comuna mea natală Căcova și la Seliște.

„Al Prea onorat D-Tale

„stimător

„Alexandru Lebu m. p.“

Fapta nu are lipsă de comentariu, și adevărind primirea sumei de 1000 fl., rog pe dl maritim să primească mulțumita mea cordială pentru încrederea cu care m'a onorat.

Despre distribuirea sumei voi da la timpul sau socotă publică.

Sibiu, 28 Februarie v. 1886.

Simeon Popescu,
protoposbiter.

„Allgemeine Zeitung“

despre

Cestiunea naționalităților din Ungaria.

Eacă ce serie în unul din cei mai recentți numeri ai sei cunoscuta foiă importantă din München, ce apărea mai nainte în Augsburg:

De timp îndelungat s'a făcut liniște în ceea-ce privește cestiunea naționalităților în Ungaria. Conducătorii de odinioară ai naționalităților, parte s'au retras, parte li s'a făcut prin aparatul administrativ imposibil de a dobândi la alegeri un mandat. Și astfel e explicabil, că cele 10 milioane nemaghiari nu sînt mai de loc reprezentați în dieta ungară. Afară de câțiva deputați săsesci, Românii n'au de prezent decât vre-o doi—trei deputați, Sârbii numai unul, ear' Slovaci nici unul. Aceasta nu va să zică, că respectivele cercuri n'ar fi reprezentate sau că după derivațiune n'ar fi în dieta ungară și deputați de ai acelor naționalități. Din contră: se ivesce aparența curioasă, că partidul guvernamental e recrutat din cercurile naționalităților, deoarece cercurile veritabil maghiare aparțin opoziției. Da, e un lucru cunoscut, că dacă cade un membru al partidului guvernamental în un cerc electoral maghiar, pe acesta îl transferează în Transilvania sau în Banat, unde apoi sigur e ales. Mai ales Transilvania se numește decătră opoziție *refugium peccatorum* al candidaților guvernamentali căduți. Deși aparatul administrativ se pune la alegeri în mișcare și contra opoziției maghiare, aceasta nu se poate totuși asemăna cu ilegalitățile, ce se servîrșesc în contra candidaților naționalităților. Și deoarece aparține minunilor, dacă ici sau colo scapă câte un candidat de al naționalităților, e firesc, că dacă cineva voiesc să obțină dela naționalități vre-un mandat, trebuie să se alature la partidul guvernamental. Acești deputați servesc apoi în Pesta partidului guvernamental de regulă de stafagiu: că naționalitățile sînt „mulțumite“, deoarece acești deputați folosesc toată ocaziunea de a se întrepune pentru „idea de stat maghiar“ și de a accentua frățietatea cu Maghiarii, după-cum a făcut nu de mult deputatul sârbesc Sabowljevic, ceea-ce însă în contra tuturor așteptărilor a provocat în dieta ungară o desbatere întreagă în cestiunea naționalităților și a provocat enunțările lui Tisza, Apponyi și Szilágyi în cestiunea naționalităților din Ungaria — enunțări, cărora nu le lipsese nimic din claritate și demască pe deplin simbul adevărat al cestiunii naționale din Ungaria.

Concepția cestiunii naționalităților din Ungaria, cum s'a exprimat ea nu de mult în dieta ungară din partea lui Tisza și a conducătorilor opoziției, și concepțiunea ce există în cealaltă jumătate a monarhiei, e atât de evident deosebită, încât pres. din Viena a dat o deosebită atențiune desbaterii decurse în dieta ungară asupra cestiunii naționalităților. Decănd e re-

gimul Taaffe în Austria, se crede în anumite părți, că se poate calcula pe Ungaria, unde cestiunea naționalităților se presupune „resolvată“ în unicul mod posibil: că rasa maghiară 'i-a imprimat statului ungar caracterul. Aceasta e tot cam aceeași, ce au dîs Tisza și conducătorii opoziției asupra simbului în cestiunea națională din Ungaria.

Acum o astfel de a rezolvare a cestiunii naționalităților, considerând rapoartele faptice ale Ungariei, abia s'ar pute numi soluțiune. Nu suferă nici o îndoială, că prin mijloacele de putere ale statului poate să fie înfrîntă ori-ce rezistență din partea naționalităților, după-cum s'a și înfrînt în mod parțial, dar' pericolele ce le involve în sine cestiunea neresolvată a naționalităților din Ungaria, sînt neasemănăv mai mari, decăt acele din cealaltă jumătate a monarhiei. Elementul german din Austria e un element de cultură și e și în privința numărului mai important decăt Maghiarii față cu naționalitățile din Ungaria. Și totuși în Austria au creștut să păsească pe terenul cestiunii naționalităților. Nimic mai ușor decăt ca în Austria să fi voit a rezolva cestiunea naționalităților după receta Maghiarilor: ar fi trebuit să se facă din cestiunea naționalităților o cestiune de putere, precum au făcut Maghiarii, și aparatul puterii de stat 'și-ar fi făcut datorința. Cu starea actuală din Ungaria nu e însă nici pe departe rezolvată cestiunea naționalităților din Ungaria, ba chiar din contră ea involve în sine, considerând cestiunea orientală neresolvată, pericole uriașe. Deși în cealaltă parte a monarhiei cestiunea naționalităților dă mult de lucru, ea e totuși neasemănăv mai puțin periculoasă decăt în Ungaria, tocmai fiindcă în Austria contrastele naționale, fie ele ori-cât de rele, pot să fie totdeauna exprimate, precănd în Ungaria ori-ce mișcare a naționalităților, chiar și pe nevinovatul teren al culturai naționale, e suprimat cu mână de fier.

Și în această privință nu se poate aștepta o întoarcere înspre mai bine. Aceasta a dovedit-o mai evident desbaterea de curînd susținută în dieta ungară. Dacă spirite atât de luminate ca contele Apponyi și Szilágyi pot să exprime, că pentru naționalități există numai cultura maghiară, și că statul ungar are dreptate dacă promovează cu mijloace de stat numai cultura maghiară, atunci e lucru firesc, că prelîngă astfel de convicțiuni e cu totul imposibilă vre-o discuție a cestiunii naționalităților între Maghiari și nemaghiari.

Dar' prin desbaterea din urmă din dieta ungară cel puțin s'a clarificat punctul de mănecare în cestiunea naționalităților. Dacă unul dintre conducătorii opoziției, dl Szilágyi, care altmîntreilea îl lovesce aspru pe ministrul-preșident, merge în cestiunea naționalităților mână în mână cu Tisza, ba scie nu numai să excuse, ci chiar să rectifice guvernul pentru violarea legii de naționalități, atunci trebuie să-i fie clar fiecăruia, că cestiunea naționalităților se tractează din partea Maghiarilor ca o cestiune de putere.

Și în fața acestei porniri e foarte firesc lucru, că multe pomenite lege pentru naționalități nu se poate susține. Întreaga geneză a acestei legi dovedește, că n'a putut să fie o lege trainică și naționalitățile nu trebuie să se mire, că această lege a fost deja dela început o literă moartă și de 18 ani a rămas tot literă moartă.

Trebuie să ne revocăm curentul, sub care a fost creată această lege înainte cu 18 ani. Naționalitățile Ungariei s'au alăturat după diploma din Octomvrie cu toată devoțiunea la rasa domnitoare, deoarece ele sperau, că cu libertatea Maghiarilor va resări și libertatea lor. Ungaria avea să-și primească în sfîrșit ministrul seu — așa se dicea — și apoi dorințelor și pretensiunilor naționalităților se va satisface. Primul ministru unguresc a sosit și acum era ca să se satisfacă pretensiunilor naționalităților. Guvernul a pășit înaintea parlamentului cu un proiect de lege. Aceasta a fost prima desiluzionare pentru deputații naționalităților, cari pe atunci erau încă în număr mărișor în dietă. În faptă contrastul opiniunilor asupra cestiunii naționalităților n'a putut fi mai mare decum s'a arătat la desbaterea acestui proiect de lege. Proiectul de lege presupunea și în privința limbii un stat unitar național maghiar, naționalitățile di contră nu puteau recunoaște această unitate limbistică, care avea să-i dea Ungariei caracterul unui stat național. Ce-i drept și după opiniunea deputaților naționalităților în centru caracterul avea să rămână maghiar, în periferii însă, în municipii avea să primească fiecare naționalitate expresiunea în administrațiune: Municipiile, orașele, comitatele, aceste aveau să-și primească caracterul respectivei naționalități. Acesta a fost acel cuget, pe care

'l-a exprimat mai târziu în anul 1874 un deputat de al naționalităților, când a dîs: Ungaria trebuie să fie cu autonomia municipiilor sale în o altă formă, o Elveție de Ost. Când deputații naționalităților n'au putut străbate la 1868 cu contra-propunerea lor, ei au părăsit sala dietei în mod demonstrativ în numele alor 400 milioane nemaghiari. Atunci s'a creat legea pentru naționalități. Ea n'a mulțumit însă nici pe Maghiari nici naționalitățile; pentru statul național maghiar s'a mers prea departe, pentru autonomia națională a municipiilor, așa cum o cereau naționalitățile, nu s'a făcut nici o concesione. Unica concesione pentru naționalități a fost instrucțiunea în scoalele populare și în cele medie. Dar' această concesione a fost revocată prin legea dela 1879 pentru scoalele populare și prin legea dela 1883 pentru scoalele medie. Dealtcum nici o singură dispoziție din legea pentru naționalități, încât privește usul limbei materne, nu s'a respectat. În anul 1879, în o ședință a casei deputaților, deputatul român Cosma a dovedit în o vorbire de trei și jumătate ore cu casuri concrete, că nici un unic paragraf din legea pentru naționalități nu se respectă din partea guvernului.

Că legea pentru naționalități a fost și a rămas o literă moartă, e lucru firesc, îndată-ce puterea de stat s'a pus pe punctul de vedere, că Ungaria ar fi un stat național ca Germania, Franța, Serbia, România etc., după-cum a accentuat expres aceasta nu de mult Tisza. Se înțelege a răspuns încă înainte cu câțiva ani (în anul 1879) la această enunțare a lui Tisza un deputat sârbesc: Dacă Ungaria ar fi un astfel de stat național, atunci n'ar mai fi în Ungaria naționalități, întocmai precum nu există nici în acele state; dar' cătă vreme Maghiarii stau în raport de a treia parte către celelalte naționalități, nu trebuie să asemănăm Ungaria cu statele ca Germania, Franța etc.

Desbaterea de curînd din dietă în cestiunea naționalităților a provocat însă o mărturisire, pe care nu s'au cutezat a o face până acum. Până acum nu cutezau a spune publice, că legea pentru naționalități se violează. Desideriu Szilágyi, unul dintre conducătorii opoziției, a declarat în entusiasmul casei, că legea pentru naționalități trebuie observată, dar' dacă aceasta ar servi ca armă în contra statului ungar, atunci însuși e pentru aceea, că guvernul face bine, dacă o restrînge. Contele Apponyi a declarat în entusiasmul casei că: Naționalitățile pot să aibă numai cultură maghiară, prin urmare statul lucră corect, că promovează cu mijloace de stat numai cultura maghiară. Această declarațiune 'i-s'a părut însă totuși prea riscată unui membru vechiu al stîngei extreme, lui Ludovic Mocsary, și el a declarat spre mare năcăz al dietei: Dar' dacă noi vom procede astfel, atunci noi facem cu naționalitățile tot aceea, ce au făcut Germanii cu noi sub sistemul lui Bach. Mocsary a aflat a fi nedreptate, că naționalitățile nu au nici o unică școală medie, care să fie susținută din mijloace de stat, deși legea 'l-a obligat pe guvern ca să înființeze din mijloacele statului scoale medie cu limba de propunere a naționalităților.

Dar' prelîngă curentul ce domnesce, vocea lui Mocsary a fost glasul celui ce strigă în pustie. Însuși partidul lui a protestat contra vorbirii lui. Nu te poți mira deajuns asupra iluziunii enorme căreia se dau Maghiarii în cestiunea naționalităților. Din vorbirile deputaților sârbi Sabowljevic și Gyurkovic au scos, că între Sârbi ar fi existînd un curent maghiarofil. Dar' Gyurkovic aparține partidului guvernamental și ca intim al patriarhului Angyeli și cea mai urgisită persoană între Sârbi. Sabowljevic aparține odinioară opoziției sârbesci, a devenit apoi om al guvernului în urma programului dela Chichinda, care e un program deghisat al partidului guvernamental. Sabowljevic — deputatul orașului Chichinda — a desfășurat sub aplausele casei, cum tînde acest program la frățietatea cu Maghiarii și cum Sârbi mai bine cugetători au acceptat acest program. Dar' în adevăr acest program a făcut încă înainte cu doi ani pretutindine între Sârbi un fiasco amar, și astăzi nime nu mai vorbește între Sârbi de programul din Chichinda. Maghiarii însă au luat de bani buni tot ce le-a spus Sabowljevic. Sabowljevic a făcut cam aceleși metamorfoze ca și Bausnern între Sași, — mai înainte Sas înfocat, apoi om al guvernului.

Cât de departe merge înșelarea de sine a Maghiarilor în cestiunea naționalităților, mai că nu se poate crede. Așa, vorbirea lui Bismarck în cestiunea Polonilor a aflat la Maghiari un echo viu, prelîngă toate simpatiile ce le au pentru Poloni. Cugetau: acesta e modul adevărat pentru a isprăvi cu naționalitățile. Dar' ce asemănare! Cele 43 milioane de Germani față de două milioane de Poloni, și 5 milioane de Maghiari față de 10 milioane nemaghiari!

Dacă bărbaii de stat ungari n'ar fi atât de orbiți și cuprinși de curentul șovinistic, atunci rezolvarea cestiunii naționalităților din Ungaria nu ar apăre ca o problemă atât de grea. Trebuie să li-se lase naționalităților în municipii, în comitate și în orașe, unde ele sînt în majoritate, cerc de activitate mai liber, ceea-ce, lucru firesc, guvernul nu trebuie să împedice din centru. Ar fi trebuit să se urmeze față de naționalități calea urmată de provisoriu dela anul 1861 până la 1867, când naționalitățile se puteau mișca liber în municipii.

Dar' bărbaii de stat ungari cugetă, că așa ceva ar fi periculos, deoarece ce naționalitățile ar avé tendențe centrifugale. Aceasta trebuie hotărît contestată, deoarece ce naționalitățile posed o viață iubire de patriă și nu li-s'a putut dovedi până acum, că voiesc să se desfacă de Ungaria. Dar' chiar presupunînd, că naționalitățile ar avé tendențe centrifugale, oare aceste nu se promovează prin actuala apăsare, în loc de a se împedeca? Și oare nu e timpul suprem, ca considerînd criza ce amenință în Orient, să cugete atât în Pesta cât și în Viena mai mult asupra cestiunii naționalităților?

Din dieta Ungariei.

Sedința dela 10 l. c. n.

Petru Truța: On. casă! În viața noastră constituțională stăm în fața creării unei noue reforme, pe care trebuie să o privim ca o cestiune de mare importanță în ceea-ce privește administrațiunea de jos.

Nu se poate nega, onor. casă reprezentativă, că în era desvoltării vieții noastre sociale, pentru rapoartele sociale și condițiunile acelor se cere completarea și desvoltarea repede a deosebitelor instituțiuni, — și se poate privi ca eveniment înbucurător, că guvernul își îndreaptă atențiunea și asupra lipselor constatate prin praxa timpului în instituțiunile sociale.

Am privit ca un eveniment înbucurător și am așteptat cu insistență mult promisul proiect de lege pentru reforma administrațiunii, căci cred cumcă toți am fost convinși, că dispozițiunile de până acum ale legilor noastre nu mai corespund libertății individuale desvoltate și dreptului de autonomie politică.

Nu, on. casă, fiindcă conform părerii mele o administrație bună e levatorul de căpetenie al unui stat, prin care desvoltarea firească are să câștige expresiune.

Daore-ce: Pentru-ca dreptul și libertatea publică să fie asigurată, nu sînt deajuns numai instituțiunile de drept constituțional, ci se cere un șir întreg de instituțiuni administrative, care să facă posibilă validitatea practică a ordinii de drept și a libertății și să deie singuraticilor ca și întregului siguranță în contra volniciei autorităților.

Dar' ori-care reformă numai astfel va fi salutară și avantagioasă în regularea rapoartelor sociale, dacă aceea țintese prin desvoltarea ei din viața poporului la asigurarea libertății individuale și politice și la promovarea aceleia în ceea-ce privește viața socială în general și interesele de existență.

Trebuie să recunoașcem, că instituțiunile noastre administrative de până acum au defecte mari, dar' trebuie să recunoașcem totodată și aceea, că prin proiectul de lege din cestiune nu suplinim acele defecte, deoarece ce în trăsătura lui principală, proiectul de lege nu face alta decăt că extinde puterea nelimitată de inspecțiune a guvernului, astfel încât nimicesce din sistemul comitatens de până acum și biata autonomie ce mai există.

Guvernul nu numai că țintese ca nimici, prin organele exmise de dînsul fără nici o responsabilitate, totul cu încungiuarea funcționarilor comitatensi aleși, ci poate să chiar suspendeze și să transfereze după placul seu funcționarii comitatensi aleși pe basa dreptului de autonomie, și o poate face aceasta fără vre-o cercetare prealabilă.

Aceste dispozițiuni tendențioase nu numai ar vătămă adînc autonomia comitatensă, ci ar dădepta în singuraticii cetățeni neîncredere, încât li-s'ar face imposibilă lucrarea ce le compete în afacerile administrative între marginile autonomiei.

Scușă, on. casă, dar' această direcțiune administrativă plănuită, prin extinderea puterii guvernului și a puterii executive asupra drepturilor de libertate a poporului, nu va promova nici binele general, nici interesele publice, ci va cresce volnicia și martirisarea din partea funcționarilor în contul dreptului de libertate a poporului și prin aceasta se va produce nemulțumirea în masele de jos ale poporului, și neîncrederea în sus față cu guvernul. (S'auzim! S'auzim!) Dar' onor. casă, dacă sînt în vre-un stat al Europei ces-

tiuni și relațiuni gingașe politice, care se ceară în interesul statului o rezolvare urgentă, atunci acele există mai ales la noi. Aceste se pot rezolva numai pe baza principiului egalei îndreptățiri și al libertății, numai prin echitatea dreptului de alegere, prin jurisdicțiunea administrativă, prin ștergerea sistemului virilistilor, prin pragmatica în funcțiune și prin introducerea votisării secrete.

Aceste toate sînt instituțiuni, cu care noi rămănem datornicii viitorului, care însă și în prezent ar promova mult administrația noastră. (S'auzim! S'auzim!)

Despre toate aceste însă proiectul de lege din cestiune nu face nici amintire, ci sporesce numai în mod excepțional puterea guvernului, a cărei lipsă în general nu o simțim.

(Va urma.)

De ale Aradanilor.

Cetitorii nostri fără îndoială se vor fi ostenit și acum, ca totdeauna, cetind lungile corespondențe, pe care le comunicăm în cestiune neînțelegerilor invite din nou între Aradanii nostri. Îi încredințăm, că mai oboșiți încă sîntem noi înșine, căci trebuie să vedem toate acele corespondențe și să le îndesim în coloanele „Tribunei“, și nu numai că nu prea avem timp, dar' mai și sîntem mereu îmbulziți de material mai interesant ca cel-ce ne vine dela Arad.

Am ținut însă să publicăm întreg și nemodificat, precum ne cereau băieții Părintelui Goldiș, tot ceea-ce ni s'a trimis, pentru-ca publicul să se poată dumiri asupra celor petrecute și să nu ni se facă imputarea, că sîntem părtinitori.

Ne rezervăm a ne pronunța în cele din urmă și noi înșine. Deocamdată ținem numai să fie constatat, că nu e vorba nici la alegerile din Pecica și Lipova, nici la seminarul din Arad de cestiuni locale, ci de nise manifestări ale unei desbinări adînci, ce străbate toata straturile societății. Ceea-ce se petrece la Pecica și la Lipova și la seminarul din Arad se petrece pretutindenea, numai că nu de pretutindenea ni se dau informațiuni, nu pretutindenea conflictele sînt atât de acute.

Admitem că purtarea Părintelui Episcop Meșianu e corectă și că tot corectă a fost și purtarea Părintelui Goldiș, dar' nu e părintească, e lipsită de cuvenita bunăvoință. Noi între noi nu așa trebuie să procedem, cum au procedat acești doi sfinți Părinți.

Mai rămâne încă întrebarea: de ce anume Părintele Episcop Meșianu și Părintele director Goldiș nu au avut cuvenita bunăvoință în casurile cunoscute?

La această întrebare ne rezervăm a răspunde mai târziu, mărginindu-ne de astădată a le cere cetitorilor nostri iertare, că-i mai ostenim cu o lungă întîmpinare. Mai avem încă două tot atât de lungi, căci Aradanii sînt puși astfel la cale, ca să nu mai poată termina.

Arad, 2 Martie 1886.

În corespondența mea publicată în nr. 34 al „Tribunei“, am arătat, că putreștiunea amenință biserica și poporul nostru credincios din diecesa Aradului, unde din răspuțeri, și pare-că cu premeditare, se lovește în constituțiunea bisericii noastre, ca într'un hîrb învechit și ne-trebnic, și când se vede că hîrbul e încă tare, se reclamă ajutorul străinilor, ca și ei să lovească cu turbare într'însul.

Regret, că și de astădată trebuie să mă ocup cu o afacere, de care dealtminteala s'a scărbit toată lumea românească de pe la noi; trebuie însă să o fac, pentru-că ved direcțiunea funestă, spre care se împinge biserica noastră din diecesa Aradului devenind de batjocura străinilor, cari își rid în pumni de politica ipocrită ce se face în această diecesă.

Am ajuns atât de departe, încât chiar cuviosii sfințici și prelinși încreduți, cearcă ocaziune și oameni pentru a le bucina în un ton de dispreț malițios fapte compromițitoare pentru capul diecesei și șeful lor, eară când în cerc confidențial, în public chiar, se dă expresiune indignațiunii pentru acele fapte nesocotite, tot în prezența cuviosilor sfințici, acestia tac și rid pe sub mustețe rîsul fariseic, fără însă să fie măcar unul, care să-l iee în apărare.

Ce vorbesc sincerii fii ai bisericii, adevărații fii, și căt sînt de consternați dinși pentru regretabila și absolutistica direcțiune a capului diecesei în toate afacerile electorale, atât pe terenul politic, pe care a alunecat fără a se mai pute ridica, și așa din această parte îl putem privi cu drept cuvînt pentru noi de „mort“. căt și în cele electorale bisericesci, unde arbitriul și dorința merg până la ridicol, și unde pentru reușirea unui favorit se pune în lucrare întreagă mașina din Arad, și se perde o grămadă de timp, care s'ar pute folosi în interesul și spre

ridicarea poporului credincios din nepăsarea lui tradițională, cătră afacerile noastre bisericesci culturale, nu însă pentru stîrpirea în germine a ori-ce încercare de ingerență din partea poporului în afaceri, care de *jure* și de *facto* numai pe dînsul îl privește, ce vorbesc, și, acei fii considerati și tractați ca vitregi, — își poate ori cine închipui. Lumea vorbesce, și ea scie multe, căci e mare și cumintel!

Dar' las să vorbească faptele.

După fiascul dela Pecica, când poporul a lovit în față cu votul seu stentoric absolutismul și terorismul din Arad, și a dat a se înțelege, că funcționarul și achiereul e sub și nu preste lege, și că dînsul e pus acolo, unde e, pentru binele poporului, și nu poporul e aceea-ce este pentru binele dînsului, și aceasta după mine a fost o lecțiune bună pentru o expectorațiune cutezătoare din sinodul eparchial din Arad, că „eu sînt sinodul“, când și unde toți cei sficioși au plecat cuvioasele capete și au ăis: „Așa este! Bravo!“

După fiasco deci pozițiunea cea mai critică era a d-lui administrator protopopesc M. Bocșan, care mereu își spîrgea capul, cum să netească lucrul, și cum să se poată scusa, că nu a putut eluda dreptul poporului din Pecica, că nu s'a putut acomoda înalte instrucțiuni de a ține alegerea la 2/14 Februarie în Pecica-română, măcar și la recuirea gendarmeriei. Și ce era mai ușor decăt a arunca toată vina pe inocentul concurent Evuțan, care a agitat pe blîndul popor din Pecica „într'un mod scandalos“. *Ipsissima verba!* Și minune, a lovit cuiul în cap, căci în urmare raportului d-sale, dl Evuțan a fost numai decăt citat la Arad spre a fi dojenit, și poate și insultat, căci a avut îndrăzneala de a conurge și dînsul la o parochie ca cea din Pecica, turburînd apa domnilor, trăgîndu-le dungă preste socoteală din simplul impuls, că se simte demn și pe deplin calificat.

S'a făcut dlui Evuțan insinuațiunea, și s'a folosit precum se vorbesce, de motiv cătră unii membri ai deputațiunii din Pecica, dară și cătră persoane private, că și din motivul acela nu ar fi bine să fie dl Evuțan preot la Pecica, că e de un spirit turbulent și agitatoric, că e din patria Iancului, din țeara Moșilor, și ca atare numai folositor nu ar fi poporului.

Dar', — precum se vorbesce, — și prefectul comitatului Arad afirmativmente să fi declarat, că pre dl Evuțan nu-l va primi în comitatul seu, precum nici pe părintele Ioan Istin din Jadani, un preot care e bine cunoscut în Bănat pentru interesarea sa de cauzele naționale bisericesci. Afară de aceea un domn deputat dietal afirmativmente să fi pofit dela dl episcop Meșianu, ca pe acești doi agitari să-i împedece și constrîngă de a se retrage. Pun alternativa: sau dl comite s'a ingerat nechiămat în această afacere, sau că s'a amestecat invitat fiind s'o facă.

Dacă nechiămat s'a ingerat, pentru-ce nu a protestat Preasfinția Sa, și pentru-ce nu a cerut timp spre a se convinge de vinovăția preoților sei înegriți, și în cazul dovedirii exceselor atribuite, să-i iee în cercetare disciplinară, respective să-i deie pe mîna tribunalului civil pentru pedepsire? Astfel apără părintele pre fii sei, astfel păzește păstorul cele 600,000 de oi ale sale, pentru a căror îngrijire a pus jurământ și și-a angajat onoarea sa! Dacă însă acel demitar civil s'a ingerat în această afacere, invitat anume, precum se și susține, dacă în adevăr s'a ingerat, întreb ce merita acel păstor, care singur chiamă lupul în staulul seu?

M'am informat anume, ceea-ce în cas de ingerență, negreșit că o făcea și comitele-suprem, despre conduita morală și politică a d-lui Evuțan și rezultatul a fost, că cu datul de 1 Martie 1886 nr. 424 am primit următorul atestat, pe care îl comunic în traducere „Dela senatul orașenesc din Vinga atestat: Din partea senatului orașenesc din Vinga, se adevărește conșiențios, că purtarea morală și politică a preotului local gr.-or. român Ioan Evuțan e exemplară. Vinga, etc. Marcu Csernyi m. p. consul. (L. S.)

Dacă acum dl Evuțan ar fi fost o persoană pătă, putea-se expora un atestat atât de satisfăcător, și earăși, dacă comitele-suprem ar fi cerut dela senatul orașenesc din Vinga informațiuni despre conduita dl Evuțan și acelea ar fi fost agravatorii pentru dînsul, mai putea acel senat să se desmintească câteva zile mai târziu prin edarea unui atestat, ca cel de sus?

Va să ăică, în această privință sîntem în curat, că totul nu poate fi alta, decăt un terorism tendențios și mârșlav.

Ce privește pe pretinsul d. deputat, că ar fi pofit directe sau indirecte dela Preasfinția Sa, ca să împedece pe d-nii Evuțan și Istin de a fi aleși în Pecica, eu declar, am și date la mîna, că e o apucătură corțesească și că prin urmare earăși s'a făcut abuz de numele unui domn, căruia i-se atribuesc fapte, de care dînsul, nu are scire.

Dacă dar' afirmatele întepuneri în contra celor doi domni preoți sînt numai scornituri, e întrebare, că unde s'au scornit? Nu e greu a afla, căci e secret public acum în Arad și provincă, că mașina din Arad le-a fabricat.

Ei bine, ce dar' putea să fie cauza, de cu atată încăpăținare s'a opus capul diecesei în consistor, înaintea deputațiunii poporului din Pecica, înaintea privaților, și chiar înaintea concurentului Evuțan pentru darea licenței?

Gurile rele vorbesc, că aci aînt ascunse interese mari, și anume: Dacă se lăsa mîna liberă părintelui Evuțan, el putea să fie ales fără corumperi și agitari, și în cazul acesta parochia lui sau a părintelui Istin devenită vacantă, nu ajungea nici o ceapă degerată.

Fiind dinși iubiți și stimați de toți, trebuia recurs la insinuațiuni, la discreditare, căci altcum

nu merge, după-cum dl Istin se plînge în numărul ultim al „Luminătorului“ constrîns, forțat, a trebuit să se retragă și la retragerea d-lui Istin au contribuit mult și neamurile domniei sale, care au fost seduse și amar înșelate de cei-ce voiau ca să pescuiască în tulbure. Earăși intrigă și înșelare!

S'a făcut dlui Evuțan și insinuațiunea, că ar fi agitat poporul din Pecica, și pentru a mă convinge, și cu mine toată inteligența, provoc pe alegători, ca să spună, la căți a fost Evuțan, pe căți a agitat, pe căți a corupt, pentru-ca să se facă lumină deplină.

Eu sciu, că dl Evuțan înadins, din precauțiune, nu a cercetat pe nimenea, de teamă să nu i-se insinue cumva aceea, de ce nici nu a scăpat, că adevă corțesece. Sciu însă, că au făcut alții chiar cu învoirea curții episcopesci, cele mai neiertate corțesiri, dar' despre aceste nu voi vorbi.

Situațiunea e aceasta:

1. Dacă reeșia dl Sturza, se omoriau două musce cu o lovitură, anume dl Sturza rămănea preot în Pecica, ca unul ce e binemeritat pe terenul bisericesc, deși acestea nu mai ajung o ceapă degerată la noi, dar' și din alte motive bine sunătoare: ear' prin vedușirea parohiei din ~~Sepreas~~ ~~se făcea loc d-lui~~ Dascăl, care în urmare legăturilor sale din acea comună, ca scriitor de curte, cum și din alte motive bine sunătoare, trebuia spriginit pentru reușire.

2. Dacă reeșia Barbu, trebile asemenea se descurcau frumos, căci prin reușirea lui, curtea din Arad eșia din *obligo* față cu dl adm. prot. Bocșan, care își vedea iluziunile sale realitate, și prin ce se deschidea nou teren de pescuire în groasa parochiă din Curticiu, pentru care încă de acuma se ține în disponibilitate și fratele mai mic al dlui asesor referinte, bisericesc din Arad, care alege s'ar pute privi *ab initio* ca succesor cu atât mai virtos, că despre aceasta s'ar fi și dat parole de onoare cu ocaziunea îndeplinirii parohiei din Siclău. Luați la cunoștință Curticienilor!!

Întreb deci pe Preasfinția Sa dl Episcop să binevoiască a ne lumina pre noi cei din întunec, că dacă contra d-lui Evuțan s'a porit cercetare disciplinară pentru pretinse agitari scandalose, ceea-ce și noi dorim să iase odată cuiul din sac, făcutu-s'au totodată pași și contra celorlalți concurenți, despre care scie toată lumea, că au corțesit și corupt poporul în un mod adevărat scandalos, cutreerînd comuna Pecica din casă în casă și ținînd birturi private cu scop de corțesire, ear' alții corumpînd cu bani, și dacă nu, are de gînd să facă, și când? are de gînd să țină legea, ori că se consideră preste lege, și o desconsideră?

Mă mir cum numai la curtea episcopescă nu se pune nici un pond pe eventuale catastrofe în biserica, cari, să mă creadă Preasfinția Sa, au devenit iminente, și amenință cu distrugerea bunei reputațiuni a dreptredinciosului popor cătră biserica și capul ei. E oara a unspredeceea, și nu ar trebui nici o amănare cu penitență.

Dar' întreb, cu multă smerenie pe Preasfinția Sa, cum vine că alegerea de preot din Pecica nu s'a ținut la termenul satorit în concurs, adevă în 20 Ianuarie v., ci s'a amănat pe 2/14 Februarie? Răspunsul îl anticipez eu, pentru-că preotul din Pecica, ca de regulă, ba în cazul de față poate și instruit, nu a convocat și publicat ținerea sinodului electoral pe acea zi. Ei bine! Pentru-ce nu a luat în cazul acela Preasfinția Sa ca cap bisericesc, la răspundere pe respectivul domn preot, pentru neconșiențiositatea în oficiu, unde trebuie preotul să fie treaz ca lumina, și nu uituc, și încă atunci, când are să se petreacă acte de mare importanță pentru biserica și comună.

Eu așa cred, că termenul prescriș și satorit odată nu se mai poate amăna *usque ad bene placitum*. Dacă însă s'a făcut odată abateră, pentru-ce mai persistă ven. cons., ca alegerea neținută nici în termenul deja amănat (2/14 Februarie) să se țină în 16/28 Februarie, și de atunci earăși amănat, dar' tot fără scirea și învoirea poporului, până în 2/14 Martie? Unde o prevede acea regulă vre-o lege pozitivă bisericească? și dacă nu o prescrie, și alegerea tot se va ține, urmează că și recursele noi se mai pot insinua până la al 4-lea termen pus contra voinței Pecicanilor pe 2/14 Martie.

Eu sciu că după alegerea nesuccesă din 2/14 Februarie a venit o deputațiune la Preasfinția Sa și i-a rugat să binevoiască a amăna tot lucrul *până la mulcomirea spiritelor* prea iritate, *ori* să deslege pe prea demnul preot Evuțan de legătura formală, și vom exerie concurs nou; toate însă au fost desconsiderate, pentru a se mai adevări și cu această ocaziune urîtul învăț, că *sic volo, sic jubeo*.

Dar' mai sciu și aceea, că sinodul electoral din 2/14 Februarie s'a disolvat prelîngă nimicierea și nulificarea concursului deja expirat, și aceasta s'a accentuat chiar din partea dlui adm. prot. Bocșan, nu însă prelîngă amănarea termenului de alegere. Membrii de încredere din acel sinod electoral și o mulțime de fruntași sciu prea bine, că toate suiciturile sînt ținute a produce o catastrofă în comuna Pecica, pusă în lucrare în mașina model din Arad.

Au mai voit să concurgă la Pecica și alți preoți harnici de ai nostri, dar' au fost seduși cu căte toate promisiuni goale, și așa s'au retras, pentru-ca să se poată mai ușor susține lupta cu doi preoți, dintre cari unul s'a disgustat și s'a retras, ear' altuia i-a sverîl în cap o cercetare disciplinară, ca să-l terorizeze și să-l constrîngă pe această cale a se retrage. Voiu servi și în această privință cu date, ce însă nu aș dori bucurios.

Ca de încheiere earăși mă întorc cătră tine, brav popor din Pecica, și te asigur, că pe partea ta e dreptatea, de care numai forța brutală te

poate despoia; legea e prelîngă tine, și dacă cei mari nu o păzesc, aceia cari o fac, păzesc-o tu, care ai primit-o făcută de ei, dară lasă să se deie expresiune în lume, că un popor de 7000 suflete este purtat dela Ana la Caiafa și de acolo la Pilat pentru drepturile sale nealienabile, lasă să răsună lumea de durerea voastră, că vrea să vi se octoeze de preot o persoană ce nu e pe placul vostru atunci, când vă despoia de un altul, care e iubitul vostru, și ar fi demnul vostru conducător și părinte.

Motivul că pe Evuțan nu-l admite, dară nici scire nu are despre toată treaba, numai abuz se face de numele lui, despre ce sîntem pe deplin informați, că se opune comitele-suprem, nu stă, căci nu s'a putut nimic constata contra dînsului, și nici nu se va constata în veci, aceasta e numai o apucătură de a vă face să vă demiteți la o alegere, pe care nu o doriți, și care e contrară legii, nefiind basată pe nici un concurs. O alegere nesuccesă odată, nu se mai poate ține fără concurs nou și ținîndu-se, se face abuz de lege și de încrederea voastră. Alte interese mărgave sînt necupiate cu parochia voastră, pe care ar fi păcat să o lăsați de vîndare, și la aceasta nu e îndreptățit nimenea, nici chiar Preasfinția Sa D. Episcop, până-ce trage folosul domeniului din Gaiu, și până-ce se folosește de ajutorul de stat, deși doxia și convenția episcopescă, etc.

Susțineți neclătită în inima voastră credința, că numai voi dispuneți de voi, și nu intrigele păcătoase feșute cu ață subțire, care se rumpe când o atinge. Demn este Evuțan de dragostea voastră, demni veți fi și voi de recunoștința bisericii. Fie dreptate, sau piară lumea!

Veritas.

Cronică.

Ministrul reg. ung. de interne a adresat tuturor autorităților administrative o hârtie, prin care le provoacă, ca spre evitarea nefericirilor ce s'ar pute isca prin câinii turbați, să iee dispozițiuni urgente și să se îngrijească, ca regulile pentru împedecarea turbării să se publice în mod corespunzător și să se facă poporațiunea atentă la mărimea pericolului, ear' încât n'ar dispune încă de regulamentul în privința ținerei de câini: să se iee fără amănare toate măsurile, spre a înfința un astfel de regulament.

*

Vexațiunile unor „patrioți“ în Orăștie.

La cererea a doi membri maghiari ai comunității din Orăștie a venit acolo o comisiune spre a cerceta, dacă funcționarii magistratului își împlinesc datorița. Comisiunea a cercetat în decurs de cinci zile și a luat un protocol de 14 coale, ear' rezultatul a fost, că a dat funcționarilor absolut, pentru-că dacă a aflat vre-un defect, acela a fost de a se atribui funcționarilor maghiari de mai nainte. În sfîrșit comisiunea s'a exprimat, că ar fi de dorit, ca toate magistraturele din Ungaria să se îplinească datorințele astfel ca și acesta. Acum e întrebarea, că cine va plăti enormele spese ale comisiunii? Magistratul, unde s'au aflat toate în ordine, cei doi Maghiari care au pretins eșirea comisiunii, sau chiar cassa orașului?

*

Torturile în praxa judecătorească din Ungaria. După-ce curtea de casație din Budapesta s'a plîns ministrului de justiție, că torturile, ce foarte adeseori se ivesc față cu acușaii, au cele mai desavantajoase urmări, ministrul de justiție a îndrumat pe calea unei ordinațiuni circulare pe toate tribunalele și judecătoriale cercuale din țeară, ca decumva li se va prezenta un prinsoner excortat de gendarmerie, să-l asculte, și la cas, dacă acela se va plînge de maltratări, să efectueze numai decăt cercetarea judecătorească, pentru-ca respectivul acusat să nu se plîngă mai târziu cu privilegiul pertractării finale.

*

Camera advocațională din Oradea-mare a adresat ministrului de justiție o reprezentație, prin care se plînge în contra procedurii violente și vexatorice a autorităților de finanțe față cu advocații. Plîngerile se rapoartă îndeosebi la procedurile urmate cu privilegiul repetelor de timbre, pedepselor de timbre și a încasării acestora. Numita reprezentație amintescă împiegurarea, că deja în anul trecut s'a mai făcut în privința aceasta o reprezentație la ministru, aceea însă n'a fost luată în considerare.

*

Linia ferată Dej-Bistrița se va deschide cu începutul luni Maiu a. c.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

Leopol, 12 Martie n. La oarele 6 dimineața a erupt foc în partea nord-estică a edificiului teatrului. Pompierilor le-a succedat a localiza focul la acoperemînt; clădirea e în flacări, dar un pericol mare pare că e delăturat.

Petersburg, 12 Martie n. Din parte oficială se confirmă, că conferința se va întruni la Constantinopol încă în decursul acestei săptămîni pentru a ratifica învoiala turco-bulgară. Privitor la sancționarea statutului organic al Rumeliei-de-Ost se va convoca o nouă conferință.

Director: Ioan Slavici.
Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Economic.**Despre piața bucatelor din străinătate.**

Pe cele mai multe piețe de bucate din străinătate a domnit în săptămâna trecută o direcțiune firmă; despre o direcțiune „hausse“ în general însă nu a putut fi nici vorbă. La toată întâmplarea e deamă de atențiune acea împrejurare, că față cu stările de mai nainte, se pot deja observa unele îmbunătățiri. Pe piețele Americii-de-Nord direcțiunea „hausse“ nu se poate arăta în graduri mai mari, deoarece-proviziunile de acolo scad de tot încet. Cea din urmă proviziune s-a fi fost de 52,150.000 bushele, va să dăcă mai puțin ca în săptămâna trecută cu 650.000 bush. În Europa s-au exportat 186.000 cuartere de grâu și 82.000 saci cu făină de grâu. Că exportul de grâu a fost mai mare cu această ocaziune, provine de acolo, fiindcă cuanțitatea cea mai mare s-a transportat prin porturile Oceanului-pacific. În ceea-ce privește piețele Angliei, acolo prețurile sunt mai urcate; producății din lăuntrul țării în săptămânile din urmă au adus cu mult mai multe bucate pe piață, decât chiar în anul trecut pe timpul acesta; de aci urmează dar', că produsele Angliei din estimp sunt mai puțin prețuite ca în anul trecut. Din alte țări străine puțin s-a importat pe piața din Anglia și astfel se poate presupune, că proviziunile totuși se vor fi luat în considerare în mai mare măsură. — Pe piețele franceze direcțiunea în esență a fost neschimbată. Morile, după-cum se raportează, cumpără foarte puțin grâu de pe piețele franceze, deoarece-ce, ăic, că fărina nu are trecere de loc. — Rapoartele despre piețele Belgiei și ale Holandiei sunt favorabile. Piețele din Sudul Germaniei au fost binișor cercetate și astfel starea prețurilor a rămas neschimbată. Pe piața din Berlin însă prețurile bucatelor din săptămâna trecută au scădūt cu 2½ marci.

Cestiunea vamală turco-rumeliotă. Se scie că Franca a protestat în contra înființării de vămuri între Rumelia-orientală și Turcia.

„Budapester Correspondenz“ comunică, că la protestul Francei s'ar fi asociat și Austria declarând însă categoric, că cestiunea vămilor nu poate fi adusă în legătură cu convențiunea și astfel convențiunea se poate recunoaște în mod

formal decâtă o conferență, care se poate întruni în acest scop în o singură ședință.

Scirea dată de „Journal des Débats“, că Poarta ar fi desființat bariera vamală dintre Turcia și Rumelia nu e încă confirmată, dar' ea pare a se deveri, fiindcă reprezentantul Turciei la Paris a făcut încă ieri asigurări formale în această privință cabinetului francez.

Târgul de râmători în Steinbruch. În 10 Martie n. s'a notat: unguresci bătrâni grei 42½ cr. până 42.— cr. unguresci tineri 44.— cr. până 45.— cr., de mijloc 44.— cr. până 45.— cr., ușori 43.— cr. până 44.— cr., marfă țerănească, grea 41.— cr. până 42.— cr., de mijloc 41.— cr. până 42.— cr., ușoară 40.— cr. până 41.— cr., românesci de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr. transito ușori — cr. până — cr., transito sârbesci grei 39.— cr. până 40.— cr., transito de mijloc 39.— cr. până 40.— cr., transito ușori 38.— cr. până 39.— cr., îngrășăți cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpeniți la gară.

Cursul pieței din Sibiu.

din 12 Martie st. n. 1886.			
Hârtie-monetă română	Cump.	8.60	vend. 8.65
Lire turcesci		11.20	11.25
Imperiali		10.20	10.25
Ruble rusesci		1.22	1.23

Bursa de Budapesta

din 11 Martie st. n. 1886.

Renta de aur ung. 6%	104.90
„ „ „ 4%	95.85
„ „ hârtie 5%	153.25
Imprumutul căilor ferate ung.	153.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	101.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	127.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	115.—
Bonuri ale ung.	104.75
„ „ cu cl. de sortare	104.75
„ „ bânățene-timșene	104.75
„ „ cu cl. de sortare	104.75
„ „ transilvane	104.75
„ „ croato-slavone	104.75
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	100.—
Imprumut cu premiu ung.	122.—
Losuri pentru regularizarea Tisei și Seghedin	125.25
Renta de hârtie austriacă	86.20
„ „ argint austriacă	86.40
„ „ aur austriacă	114.75
Losurile austr. din 1860	140.25
Acțiunile băncii austro-ungare	870.—
„ „ de credit ung.	307.25
„ „ „ austr.	299.80
Argintul	—
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina“	101.—
Galbeni împărătesci	5.92
Napoleon-d'ori	9.97
Mărci 100 imp. germane	61.60
Londra 10 Livres sterlingi	125.80

Bursa de Viena

din 11 Martie st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6%	104.75
„ „ „ 4%	95.75
„ „ hârtie 5%	153.—
Imprumutul căilor ferate ung.	153.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	101.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	127.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	115.—
Bonuri rurale ung.	104.75
„ „ cu cl. de sortare	104.75
„ „ bânățene-timșene	104.75
„ „ cu cl. de sortare	104.75
„ „ transilvane	104.75
„ „ croato-slavone	104.75
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	100.—
Imprumut cu premiu ung.	121.50
Losuri pentru regularizarea Tisei și Seghedin	125.—
Rentă de hârtie austriacă	86.30
„ „ argint austriacă	86.35
Rentă de aur austriacă	115.10
Losuri austr. din 1860	140.50
Acțiunile băncii austro-ungare	874.—
„ „ de credit ung.	306.75
„ „ „ austr.	299.30
Galbeni împărătesci	5.92
Napoleon-d'ori	9.97½
Mărci 100 imp. germane	61.62
Londra 10 Livres sterlingi	125.90

Bursa de București.

Cota oficială dela 10 Martie st. n. 1886.			
Renta amort. (5%)	Cump.	96½ vend.	96.—
„ Rur. conv. (6%)		„	86.—
Act. de asig. Dacia-Rom.		„	266.—
Banca națională a României		„	1085.—
Scrisuri fonciare urbane (5%)		„	82½
Societ. const.		„	187½
Aur		„	15¼

**Telegrafuri de casă
electrice****furnisează
cu prețuri moderate****CAROL F. JICKELI**

Sibiu, piața mică.

Informațiuni prompte prin
epistole. [256] 1—8**Anunciu.**Subscrisul m'am decis a întemeia un **Institut tipografic și librărie în Baia-mare.**

Prospectele de reușită cu succesul dorit sunt cele mai favoritoare.

Aș dori să aflu de **soț în această întreprindere** pe un Român, care se poseadă următoarele condițiuni:

- Să fie bine deprins în arta tipografiei, să poată fi directorul tehnicii stabilimentului.
- Să pună jumătate din suma recerută la instrucțiunea primă a tipografiei.
- Să cunoască perfect limba română. Cea germană și maghiară îi vor fi poate de folos.

Pentru încheierea pactului a se adresa la:

Dr. Vasiliu Lucaciu,

paroch în Sisiesci

u. p. Felsöbánya.

Sisiesci, 6 Martie 1886.

Nota. Retipărirea acestui anunciu în cinci numeri succesivi ai diarelor române din monarhia, va fi saldată.

[255] 2—5

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 10 Ianuarie 1886.

Budapesta—Predeal				Predeal—Budapesta				Budapesta—Arad—Teiuș				Teiuș—Arad—Budapesta				Copsa mică—Sibiu			
	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de porțano		Tren de porțano	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de porțano	Tren omnibus	Tren de porțano	Tren omnibus		Tren de porțano	Tren omnibus	
Viena		7.15	3.15		București			7.45		Viena	11.—		Teiuș	11.09	3.56	5.20	Copsa mică		1.24
Budapesta	6.47	1.45	7.29	6.20	Predeal			12.50		Budapesta	8.05	8.—	Alba-Iulia	11.56	4.27	5.57	Șeica mare		1.11
Szolnok	11.22	3.51	8.27	9.26	Timiș			1.40		Szolnok	11.02	12.00	Vințul de jos	12.20	4.53		Loamneș		2.32
P. Ladány	2.20	5.28	8.37	11.40	Brașov	6.22	2.55	2.27		Arad	3.37	5.55	Șibot	12.25	5.19		Ocna		2.01
Oradea-mare	4.39	6.41	9.37	1.28	Feldioara	7.01	3.38				4.00	6.05	Orăștia	1.19	5.41		Sibiu		2.44
Vărad-Velence		6.46	9.45	2.—	Apatia	7.33	4.17			Glogovaț	4.13	6.19	Simeria (Piski)	1.48	6.08				
Fugyi-Vásárhely			9.59	2.11	Agostonfalva	8.01	4.47			Gyorok	4.38	6.46	Deva	2.35	6.39		Sibiu		10.25
Mező-Telegd			10.28	2.11	Homorod	8.45	5.42			Pauliș	4.51	7.—	Branička	3.04	7.04		Ocna		10.46
Rév	7.14	11.36	3.18	2.84	Hașfalău	10.10	7.37			Radna-Lipova	5.10	7.23	Ilia	3.36	7.29		Loamneș		11.09
Bratca	7.42	12.10	3.18	3.18	Sighisoara	10.39	8.21			Conop	5.38	7.51	Gurasada	3.50	7.41		Șeica mare		11.32
Bucia		12.46	3.41	3.41	Elisabetopol	11.19	9.05			Bérvava	5.57	8.10	Zam	4.25	8.12		Copsa mică		11.52
Cucia		1.48	4.01	4.01	Micăsasa	11.54	9.43			Soborșin	6.42	8.58	Soborșin	5.09	8.49				
Huiedin		8.31	3.09	4.26	Copsa mică	12.12	10.02			Zam	7.14	9.28	Bérvava	5.56	9.29				
Stana		9.01	3.42	5.08	Blaj	12.37	6.—			Gurasada	7.43	9.56	Conop	6.18	9.49		Cucerdea		10.00
Aghirș			4.12	5.27	Crăciunel	12.56	6.20			Ilia	8.01	10.17	Radna-Lipova	6.57	10.23		Cheța		10.31
Ghirbău			5.50	6.02	Micăsasa	1.30	6.59			Branicica	8.21	10.38	Pauliș	7.12	10.37		Ludoș		10.53
Nedeșdu			6.24	6.24	Blaj	1.45	7.15			Deva	8.47	11.05	Gyorok	7.27	10.52		M. Bogat		11.03
Cluj	12.05	10.01	6.43	7.03	Crăciunel	2.34	7.43			Simeria (Piski)	9.40	11.55	Glogovaț	7.56	11.18		Cipeu-Iernut		11.44
Apahida	12.31		7.08	7.08	Teiuș	2.55	8.—			Orăștia	10.10	12.24	Arad	8.10	11.32		Kerelő-Sz.-Pál		12.00
Ghirș	2.16		7.26	7.26	Aiud	3.17	8.29			Șibot	10.34	12.53	Szolnok	9.—	12.27		Nireșten		12.26
Cucerdea	3.32		8.54	8.54	Vințul de sus	3.24	8.55			Vințul de jos	11.04	1.22	Budapesta	2.39	5.10		Reghinul-săs.		12.46
Uioara	3.41		9.43	9.43	Uioara	3.36	9.04			Alba-Iulia	11.31	1.40	Viena	6.50	8.16				
Vințul de sus	3.50		9.58	9.58	Ghirș	4.11	9.32			Teiuș	12.05	2.24		6.05			Oșorheiu		1.16
Aiud	4.25		10.24	10.24	Apahida	5.36	10.32										Reghinul-săs.		7.43
Teiuș	5.10		10.59	10.59	Cluj	5.56	12.32			Simeria (Piski)—Petroșeni			Petroșeni—Simeria (Piski)						
Crăciunel	5.41		11.28	11.28	Nedeșdu	6.16	6.08	8.—		Simeria	11.50	2.33	Petroșeni	6.49	9.33		Reghinul-săs.		4.22
Blaj	6.02		11.44	11.44	Ghirbău	6.37		8.34		Streiu	12.27	3.23	Banița	7.27	10.14				
Micăsasa	6.40		12.18	12.18	Aghirș	6.53		8.59		Hațeg	1.19	3.49	Crivadia	8.06	10.54		Oșorheiu		6.14
Copsa mică	7.—		5.40	5.40	Pui	7.08		9.56		Pui	2.10	4.40	Pui	8.50	11.37		Nireșten		6.55
Mediaș			6.01	1.01	Stana	7.34		10.16		Crivadia	2.57	5.28	Hațeg	9.13	12.17		Kerelő-Sz.-Pál		7.16
Elisabetopol			6.40	1.22	Huiedin	7.55	7.14	11.04		Hațeg	3.35	6.07	Streiu	10.16	12.58		Cipeu-Iernut		7.37
Sighisoara			7.35	1.56	Cucia	8.37	7.43	12.17		Petroșeni	4.04	6.39	Simeria	10.53	1.35		M. Bogat		8.07
Hașfalău			8.01	2.44	Bratca	9.12		1.21		Arad—Timișoara			Timișoara—Arad				Ludoș		8.21
Homorod			10.05	3.02	Rév	9.31	8.22	2.05		Arad	6.00	8.18	Timișoara	6.02	5.00		Cheța		8.98
Agostonfalva			11.37	5.30	Mező-Telegd	10.06	8.48	3.08		Aradul nou	6.25	8.32	Mercizfalva	6.26	5.56		Cucerdea		9.07
Apatia			12.32	6.03	Fugyi-Vásárhely	10.25		3.39		Németh-Ságh	6.50	8.51	Orcizfalva	6.40	6.07				
Vărad-Velence			1.09	6.35	Vărad-Velence	10.35		3.55		Vinga	7.19	9.07	Vinga	6.52	6.32		Simeria (Piski)—Uniedoara		
Brașov			1.50	7.14	Oradea-mare	10.41	9.13	4.06		Orcizfalva	7.38	9.20	Németh-Ságh	7.06	6.53		Simeria (Piski)		6.40
Timiș			2.48		P. Ladány	10.51	9.18	5.35		Mercizfalva	7.56	9.32	Aradul nou	7.21	7.24		Cerna		7.01
Predeal			3.23		Szolnok	12.50	10.38	8.22		Timișoara	8.42	10.09	Arad	7.53	7.40		Uniedoara		7.30
București			4.56		Budapesta	3.06	12.14												
			9.40		Viena	6.00	2.10	10.05		Ghirș—Turda			Turda—Ghirș						
						3.—	8.—	6.05		Ghirș	10.37	4.16	Turda	8.20	1.41		Uniedoara		10.18
										Turda	11.04	4.37	Ghirș	8.41	2.06		Cerna		10.44

Nota: Numerii încadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte.